

tjener mange Tusinder om Aaret, skal overlade sin Hustru Raadigheden over Halvdelen af denne sin store Indtægt. Hvor mange Kvinder er endnu modne hertil? Og hvor mange Mænd vil finde det rimeligt at afgive Halvdelen af deres store Indtægt, tjent ved deres Anstrængelser og Risiko, til en, der maaske ikke selv vilde være i Stand til at tjene til det nødtørftigste eller ikke har Forstand paa at administrere Pengene? Reglen vil passe bedre i de Tilfælde, hvor Forholdene er mere beskedne, hvor der ikke tjenes store Summer, men til Dagen og Vejen, højst et ringe Overskud til Henlægning.

Det Stjernstedtske Udkast kan altsaa ikke antages at kunne vinde Indpas for Tiden som et *Hovedsystem*, højst vil det kunne anvendes som Alternativ. Spørgsmaalet staar da stadig aabent m. H. t. det System, der kunde billiges som *Hovedsystem*. Det af Dansk Kvindesamfunds Udvalg i 1908 udarbejdede Forslag gaar ud paa *Formuesfællesskab* med *Sær-raaden*, idet hver af Ægtefællerne skal raade alene over, hvad Ægtefællen indfører i Ægteskabet eller erhverver under Ægteskabet paa en hvilkensomhelst Maade (Arv, Gave, selvstændig Virksomhed o. s. v.). Men Forslaget har den Fejl, at den Hustru, der ingen Formue indfører i Ægteskabet og intet erhverver under Ægteskabet, ikke faar nogetsomhelst at raade over. Et saadant Resultat kan Kvinder ikke ønske sig i den nye Lov om Formueforholdet mellem Ægtefæller. Rent bortset fra Lovforslagets mange gode Tanker og Forbedringer, saa vilde der ved dets Gennemførelse i denne Skikkelse begaaes en Uretfærdighed mod de mange Kvinder, der lægger deres Arbejde og Interesse i Hjemmet uden at eje eller erhverve noget, thi de vilde komme til at staa i økonomisk Henseende som umyndige Børn, der er afhængige af, hvad Forsørgeren vil give dem.

Hustruen bør have en i Loven fastslaaet Ret til Raadighed over en Del af Mandens Indtægter, naar hun selv ingen Indtægt har, eller kun en forholdsvis ubetydelig Indtægt. Dette Beløb, som Hustruen skal have til sin Raadighed, er ikke nogen »Løn«, ej heller maa det begrundes som en

»Erstatning« for mulig Opgivelse af Selvehverv — det maa betragtes som Udtryk for et Retfærdigheds- og Lighedskrav, som hun kan gøre gældende som Mandens side stillede Medhjælp i Arbejdet for de fælles Interesser.

Vanskeligheden ligger i Fastsættelsen af dette Kravs Størrelse. En bestemt Procentdel anser jeg for ganske vilkaarlig; jeg er enig med Fru Bløndal i, at f. Eks. en Fastsættelse af 5 % vilde virke uretfærdigt snart til den ene Side, snart til den anden Side.

Spørgsmaalet løses heller ikke ved at give Hustruen Ret til en Del af »Opsparingerne«; hvis man vilde nøjes med denne Regel som Udvej, saa vilde man derved tilsidesætte Retfærdighedshensynet til Kvinderne i de *allerfleste* Ægteskaber, thi de Ægteskaber er og bliver i Flertal, hvor der aldrig vil blive Tale om nogen Opsparing, men hvor Indtægterne netop slaar til til Livets almindelige Fornødenheder. Jeg mener, at en Løvs *Hovedregel* netop bør være affattet efter disse Ægteskabers Tarv. Adgangen til anden Ordning ved Ægtepagt skal jo stadig staa aaben, og kan benyttes af dem, hvis særlige Formueforhold gør anden Ordning ønskelig.

Hovedreglen maa være den, at Hustruen har Ret til at faa overladt en Del af Mandens Indtægter til sin Raadighed, at dette Beløb skal forfalde periodisk og skal fastsættes under Hensyn til Mandens Stilling, Indtægter og Forhold, Hustruens Stilling i Hjemmet, og *andre foreliggende Omstændigheder*. En mere detaljeret Beregning af Beløbet mener jeg ikke bør fastsættes i Loven; det vigtigste er, at denne overhovedet *anerkender Princippet om Hustruens Ret til en passende Del af Mandens Indtægter*.

Hovedreglen burde helst suppleres med en Regel om Hustruens Del i »Opsparingerne«; men ved en saadan Regel vil der blive Vanskeligheder, idet Opsparinger ikke altid foreligger kontant, men kan være bunden i en Forretning eller for en Forretningsmand er nødvendig til hans Bedrift, altsaa ganske den samme Vanskelighed, som møder ved det Stjernstedtske Forslags Lige deling af

Indtægten i dette Tilfælde. At indskrænke Retten til de Tilfælde, hvor Opsparingerne foreligger kontant, vilde være ganske vilkaarligt. Bedre vilde det være at give den ovennævnte Hovedregel en saa vid Formulering, at der derved hjemles Hustruen Ret til et større Beløb, naar der er foretaget Opsparinger paa den ene eller den anden Maade. Tilføjesen »andre foreliggende Omstændigheder« synes mig at aabne saadan Adgang, der nærmere kunde udvikles i Lovens Motiver.

Det Hustruen tilkommende Beløb bør være beskyttet mod Mandens Kreditorer, og hvis Ægtefællerne ikke kan blive enige om dets Størrelse, bør det kunne fastsættes (dog ikke for bestandig) ved Henvendelse til en Ægteskabsret, en Institution, som er paakrævet i høj Grad ved de nye Love dels om de her omtalte Forhold, dels om Forholdet til Børnene og dels om Separation og Skilsmisse. Naar man ophæver det gamle Forhold mod den ene Parts Eneraadighed, saa maa man have en Udvej for de Tilfælde, hvor de to ligeberettede Parter ikke kan blive enige, og i saa Henseende mener jeg, at en Ægteskabsret er nødvendig, idet en saadan Ret ved udelukkende at have Ægteskabssager vil erhverve sig en særlig grundig Indsigt og Erfaring i disse Forhold.

Det har ikke været min Hensigt at opstille noget fuldstændigt System saaledes som i de to ovennævnte Artikler. Jeg har blot villet pege paa det Grundlag, som jeg mener maa være Kvindernes Hovedkrav til den nye Lov. Men forøvrigt kan jeg minde om, hvad Fru Bugge Wicksell udtalte i sit Indledningsforedrag paa det nordiske Kvindesagsmøde i Fjor — vi lever i en Overgangstid, hvor vi endnu er midt i Udviklingen af Forholdet mellem Kvindens Arbejde i og uden for Hjemmet, hele det økonomiske Spørgsmaal er endnu uløst, og derfor vil ogsaa mange af den ny Formue Lovs Bestemmelser blive *Forsøgsregler*, som man senere kan blive nødt til at ændre i Overensstemmelse med Forholdenes Udvikling.

Astrid Holten-Bechtolsheim,

f. Rickmann.

